

**MURAT
YAYINLARI**

**KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
A GRUBU VE ÖĞRETMENLİK
ALAN BİLGİSİ TESTİ**

HUKUK • İKTİSAT • MALİYE

**DENEME TG-4
ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI**

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Merkezimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ÇÖZÜMLER

• HUKUK ÇÖZÜMLER•

1. B Genel Görüşme, Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim yollarından biridir. Toplumu ve devlet faaliyetlerini ya da siyasi olarak gündemde olan belli bir konunun, TBMM Genel Kurulunda görüşülmesidir. Genel görüşme talebinde, siyasi parti grupları ya da en az 20 milletvekili bulunabilir. Genel görüşme kararı basit çoğunluk ile alınır. Dolayısı ile 340 milletvekili ile toplanan Meclis'te en az 171 milletvekilinin kabul oyu vermesi yeterlidir.
2. A Olağanüstü hal Cumhurbaşkanlığı kararnameleri kanun hükmündedir ve normlar hiyerarşisine göre kanunlarla aynı basamakta yer alır, kanunlarla eşdeğerdedir. Olağanüstü hal Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine yargı denetimi yapılamaz. Resmi Gazete'de yayımlanır, aynı gün Meclisin onayına sunulur. Olağanüstü hal Cumhurbaşkanlığı kararnameleri üç ay içinde Meclis'te görüşülür ve karara bağlanır. Olağanüstü hal Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin Meclis'te görüşülmesi ve karara bağlanması için herhangi bir sürenin öngörülmediği durumlar savaş ve mücbir sebeplerdir.
3. C 1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesinin 15 üyesi vardır. Anayasa Mahkemesi üyelerinin 12'sini Cumhurbaşkanı, 3'ünü TBMM seçer. Cumhurbaşkanı 3 üyeyi Yargıtay'ın göstereceği adaylar içinden, 2 üyeyi Danıştay'ın göstereceği adaylar içinden, 3 üyeyi YÖK'ün öğretim üyeleri içinden göstereceği adaylar içinden seçer. Diğer 4 üyeyi ise; üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından re'sen seçer. TBMM; 2 üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından, 1 üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri adaylar arasından seçer. Üniversiteler aday gösteremez. Üniversiteler içinden YÖK aday gösterebilir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

4. C Milletvekili hakkında, seçilmeye engel olmayan bir ceza hükmünün yerine getirilmesi üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır, üyelik süresince zamanışımı işlemez. Milletvekillerinin aranamaması yasama dokunulmazlığı kapsamında yer almaz, tutulamaması (gözaltı), tutuklanamaması, sorguya çekilememesi, yargılanamaması dokunulmazlık kapsamında yer alır. Milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma devam ederken yasama döneminin sona ermesi sonrasında yeniden milletvekili seçilmesi durumunda dokunulmazlığın tekrar kaldırılması gerekir. Yasama dokunulmazlığının kaldırılması için Anayasa, özel çoğunluk öngörülmemiştir, basit çoğunlukla kaldırılabilir. Cumhurbaşkanı değil Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar göreviyle ilgili olmayan suçlardan dolayı dokunulmazlık hükümlerinden faydalanabilir.
5. C Kişiden kişiye değişen belirli bir nesne veya kişiye göre belirlenen işlemlere sübjektif işlem denir.
6. D İdarenin vereceği taşınmaz malın değeri, kamulaştırma bedelinin yüzde 120'sini aşamaz.

7. B 657 sayılı DMK'ya göre uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiillerin tespit edildiği tarihten itibaren 1 ay içinde meslekten çıkarma cezasını gerektiren fiillerde ise 6 ay içinde soruşturma açılmadığı takdirde zaman aşımına uğrar.

10. E Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez.

MURAT YAYINLARI

8. D İmar, kamulaştırma, yıkım, işgal, tahsis, ruhsat ve iskan gibi taşınmaz mallarla ilgili mevzuatın uygulanmasında veya bunlara bağlı her türlü haklara veya kamu mallarına ilişkin idari davalarda yetkili mahkeme taşınmaz malların bulunduğu yer idare mahkemesidir.

11. B TCK'nın 43. Maddesine göre, işkence, yağma, kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümleri uygulanmaz.

MURAT YAYINLARI

9. D Danıştay'da ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülen davalarda savcının esas hakkındaki yazılı düşüncesi taraflara tebliğ edilir. Taraflar, tebliğden itibaren on gün içinde görüşlerini yazılı olarak bildirebilirler.

12. D Hüküm kesinleşmeden önce gerçekleşen ve şahsi hürriyeti sınırlama sonucunu doğuran bütün haller nedeniyle geçirilmiş süreler, hükmolunan hapis cezasından indirilir. Adli para cezasına hükmedilmesi durumunda, bir gün yüz Türk Lirası sayılmak üzere, bu cezadan indirim yapılır.

13. D Türk Ceza Kanunu'nun 12. maddesine göre, Bir yabancı, 13 üncü maddede yazılı suçlar dışında, Türk kanunlarına göre aşağı sınırı en az bir yıl hapis cezasını gerektiren bir suçu yabancı ülkede Türkiye'nin zararına işlediği ve kendisi Türkiye'de bulunduğu takdirde, Türk kanunlarına göre cezalandırılır. Yargılama yapılması **Adalet Bakanının istemine bağlıdır**. Suçun bir Türk vatandaşının veya Türk kanunlarına göre kurulmuş özel hukuk tüzel kişinin zararına işlenmesi ve failin Türkiye'de bulunması halinde, bu suçtan dolayı yabancı ülkede hüküm verilmemiş olması koşulu ile suçtan zarar görenin **şikâyeti üzerine fail**, Türk kanunlarına göre cezalandırılır.

MURAT YAYINLARI

14. C Cumhuriyet savcısı, kendisine yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmuş olan şüpheliye yer gösterme işlemi yaptırabilir.

16. E Telekomünikasyon yoluyla iletişimin denetlenmesi türleri şunlardır;

- İletişimin dinlenmesi
- İletişimin kayda alınması
- Sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi
- Mobil telefonun yerinin tespiti
- İletişimin tespiti

17. B Yorumlayıcı hukuk kuralları, kanunkoyucunun tarafların açık olmayan iradelerini açık hal getirebilmek için koyduğu kurallardır. Bu kurallarda amaç, tarafların var olan iradesini açık hale getirmek ve yorumlamaktır. Somut kuralda da mirasbırakanın açık olmayan iradesinin ne şekilde yorumlanması gerektiği düzenlenmiştir.

15. C Hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının, Cumhuriyet savcısına ulaşılamadığı hallerde ise kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri arama yapabilirler. Ancak, konutta, işyerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama, hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile yapılabilir.

MURAT YAYINLARI

18. A Gaiplik, kişinin ölüm tehlikesi içinde kaybolması veya kişiden uzun süre haber alınamaması durumlarında gündeme gelmektedir. Gaiplik ölüme ilişkin bir karinedir. Bir diğer deyişle, gaipliğin uygulandığı hallerde ölüme benzer sonuçlar meydana gelmektedir. Ancak unutmamak gerekir ki, gerçekten ölü olan bir kimseden farklı olarak, gaip olduğu iddia edilen kişinin geri gelebilme olasılığı mevcuttur. Bu sebeple de gaiplik, aksi her zaman ispat edilebilen bir adi karinedir.

19. C Terk, özel bir boşanma sebebi olup, eşlerden birinin ortak konuttan kendi rızasıyla ayrılmasını veya diğer eşin ortak konuta girmesini engellemesini ifade etmektedir. Terk ihtarında bulunabilmek için, terk olgusunun gerçekleşmesinden itibaren en az 4 ay geçmelidir. Bu süre geçtikten sonra noter veya mahkeme kanalıyla terk ihtarı çekilebilecektir. Bu ihtardan. İtibaren en az 2 ay süre geçmiş ve hala ortak yaşam kurulamamış ise artık terk sebebiyle boşanma davası açılabilir.

21. D M'nin yasal mirasçıları, E, K1, K2 ve A'dır. E, ikinci zümre ile birlikte mirasçı olduğu için yasal miras payı $\frac{1}{2}$ olacaktır. Saklı payı da aynı miktarda gerçekleşecektir. A, kök başı olarak $\frac{1}{4}$ yasal miras payına hak kazanacaktır. Anne ve baba için saklı pay oranı yasal miras payının $\frac{1}{4}$ 'ü olduğundan A'nın saklı payı $\frac{1}{16}$ olacaktır. Kardeşler K1 ve K2 babalarının mirasçı olamaması sebebiyle kök içi halefiyet ilkesi uyarınca $\frac{1}{8}$ 'erlik yasal miras paylarına sahip olacaklardır. Ancak kardeşler, saklı paylı mirasçı statüsünde olmadığından, onların saklı payı bulunmamaktadır.

MURAT YAYINLARI

20. C Babalık davası, çocuk bakımından babasının hukuken belli olması ve dolayısıyla çocuk ile baba arasında soybağı kurulması sonucunu doğuran davadır. Aynı dava ile anne;

1. Doğum giderleri,
2. Doğumdan önceki ve sonraki altışar haftalık geçim giderleri,
3. Gebelik ve doğumun gerektirdiği diğer giderlerin karşılanmasını da talep edebilmektedir. Yine TMK'ya göre çocuk ölü doğmuş olsa bile hâkim, bu giderlerin karşılanmasına karar verebilir. Sosyal güvenlik kuruluşlarının anneye yaptığı ödemeler uygun düştüğü ölçüde bu tazminattan indirilebilecektir.

22. D Şerh, belirli bir hukuki bilginin tapu kütüğüne kaydedilmesini ve bu sayede üçüncü kişilerin iyiniyet iddialarının bertaraf edilmesini sağlayan tapu sicili işlemidir. Şerhler kendi arasında üçe ayrılmaktadır. Rehinli alacaklının boş dereceye ilerleme hakkının şerhi, arsa payı karşılığı inşaat sözleşmesinin şerhi gibi haller kişisel hakların şerhi olarak isimlendirilmektedir. Art mirasçı atanmasına ilişkin şerh, konkordato ile verilen sürenin şerhi gibi durumlar ise tasarruf yetkisi sınırlamalarının şerhi olarak düzenlenmektedir. İddia edilen bir ayni hakkın güvence altına alınması için verilen şerh ise TMK md. 1011 hükmünde geçici tescil şerhinin bir türü olarak sayılmıştır. Bu kararı mahkeme verebileceği gibi bütün ilgililerin rızasıyla da bu şerhin verilebilmesi mümkündür.

MURAT YAYINLARI

23. C Eksik borçlarda, söz konusu borç hukuk camiasında varlığını sürdürmesine rağmen, borçlu ifaya zorlanamamaktadır. Bu borçlarda eksik olan husus, ifaya zorlama yetkisidir. Ancak bir eksik borcun borçlusu kendi rızasıyla bu borcu ifa edebilmektedir. Bu durumda geçerli bir ifa söz konusu olacağı için sebepsiz zenginleşmenin de gündeme gelebilmesi mümkün olmayacaktır.

26. D Temsil ilişkisinin kurulması, temsil edilen ile temsilci arasında bir iç ilişkisinin başlamasına yol açmaktadır. İç ilişki, temsil edilenin, temsilcisini ataması ile kurulan bir ilişkidir. Atama beyanı, tek taraflı, varması gerekli, kurucu yenilik doğuran nitelikte bir beyandır. Bu sebeple temsil ilişkisinin kurulması için, bu beyanın temsilcinin hâkimiyet sahasına ulaşması yeterlidir.

MURAT YAYINLARI

24. B Halefiyet, bazı özel durumlarda gündeme gelen ve borcu ifa eden kişinin alacaklının sahip olduğu birtakım haklardan yararlanmasını sağlayan kavramdır. Halefiyet, ancak sınırlı durumlarda söz konusu olabilmektedir. Bunlar;

- 1) Borçlu tarafından alacaklıya yapılan yazılı bildirim ile alacağı üçüncü kişinin ifa edeceğinin ve bu kişinin halef olacağının belirtildiği durumlar,
 - 2) Kefilin yaptığı ödemeye borçluyu borcundan kurtarması,
 - 3) Rehinden kurtaran lehine halefiyet,
 - 4) Ödeme yapan sigortacı lehine halefiyettir.
- Dolayısıyla sadece borçtan kurtarmayı taahhüt eden kişinin yaptığı ödeme halefiyet için yeterli olmayacaktır.

27. E Tecdit, tarafların anlaşmasıyla eski borcun sona erdirildiği ve yeni bir borç üzerinden hukuki ilişkisinin varlığını devam ettirdiği hukuki işlemdir. Somut olayda da taraflar anlaşarak eski krediyi sona erdirmiş ve yeni bir kredi üzerinde anlaşmışlardır. Eski borçlar ve borç ilişkisi sona ermiş ve yeni bir borç ortaya çıkmıştır.

MURAT YAYINLARI

25. A TBK'ya göre hafta olarak belirlenmiş süre, bir sonraki hafta aynı günü ifade etmektedir. Dolayısıyla burada ifa günü bir hafta sonraki Cuma günü olan 7 Mayıs 2021 Cuma günü olarak anlaşılmalıdır.

28. D Olayda söz konusu olan işlem muvazaalı bir işlemdir. Muvazaa, tarafların üçüncü kişileri yanıltmak amacıyla gerçek iradelerine aykırı bir işlemi gerçekleştirmeleridir. Taraflar bu muvazaalı işlemin arkasında başka bir hukuki işlem konusunda anlaşmışlarsa bu nispi muvazaa iken, sadece muvazaalı işlem söz konusuysa mutlak muvazaadan bahsedilecektir. Olayda da bir bedelde muvazaa söz konusudur.

29. E İşletme adı, tacir tarafından veya esnaf tarafından kullanılabilir. Tacirin işletme adı kullanma zorunluluğu yoktur, fakat işletme adı kullanan tacir bunu tescil ettirmek zorundadır. Tescil edilmemiş işletme adı haksız fiil hükümlerine göre korunur. Tescilli işletme adı TTK m.52 ile özel olarak korunur. İşletme adı, işletme sahibi ile ilgili olmaksızın, doğrudan doğruya işletmeyi tanıtmak ve benzer işletmelerden ayırt etmek için kullanılan addır. Esnaf da seçtiği ve kullandığı işletme adını, ticaret siciline tescil ettirir. Ticaret unvanından farklı olarak işletme adı, işletmeden ayrı olarak devredilebilir.

MURAT YAYINLARI

31. D Kollektif şirkette olağan işlerde kural olarak her yöneticinin yönetim yetkisi vardır. Şirket yöneticisi şirketin amaç ve konusunu elde etmek için yapılması gerekli rutin, günlük olağan (mutad) iş ve işlemleri tek başına yapabilir. Örneğin yönetici şirket adına kambiyo senedi düzenleyebilir, şirket yazışmalarını yürütebilir, şirket defterlerini tutabilir. Fakat bağışta bulunmak, kefil olmak veya üçüncü kişi lehine garanti vermek, ticari mümessil tayin etmek, şirket konusuna girmiyorsa taşınmazları satmak, satın almak, teminat göstermek, şirketin özüne ilişkin üretim araçlarını elden çıkarmak, rehnetmek veya ticari işletme rehni kurmak gibi hususlarda ortakların oybirliği şarttır.

30. C Tacirin, ticari işletmeyi yönetmek ve işletmeye ilişkin işlemlerde kendisini temsil etmek üzere yetki verdiği kişiye “ticari temsilci” denir. Ticari temsilci, ticari işletmeye ilişkin işlemlerde ticaret unvanı altında işletmeyi ve taciri temsil etme yetkisine sahiptir. En geniş yetkiye sahip tacir yardımcısıdır. İşletmenin amaç ve konusuna giren olağan ve olağanüstü tüm işlemleri yapabilir. Ancak ticari temsilci özel yetki verilmedikçe “Ticari işletmenin faaliyetlerini durduramaz, işletmeyi rehin gösteremez, işletmeyi devredemez, işletmeye ticari temsilci atayamaz, işletmenin türünü, amacını, ticaret unvanını değiştiremez, işletmeye yeni ortak alamaz, bir ortağı ortaklıktan çıkartamaz. Tüzel kişi tacirlerde birleşme, bölünme, tür değiştirme kararı alamaz, şirketin feshini isteyemez. Şirket sözleşmesini değiştiremez. Genel kurulu toplantıya çağıramaz. Müvekkil tacirin iflasını isteyemez. Konkordato başvurusunda bulunamaz. Ticari işletmenin taşınmazlarını devredemez, satamaz. Taşınmaz satış vaadi sözleşmesi yapamaz. Taşınmazlar üzerinde 3. kişi lehine hak tesis edemez. Taşınmaz üzerinde taşınmaz yükü, irtifak hakkı, ipotek (rehin) tesis edemez.”

Ticari temsilci bankadan kredi çekebilir. Ancak çektiği kredi için depo, taşınmaz üzerinde ipotek kuramaz.

MURAT YAYINLARI

32. B İç kaynaklardan yapılan sermaye artışı neticesinde ortaya çıkan ve bedelsiz olarak mevcut pay sahiplerine dağıtılan paya gratis pay denir.

33. C İrat senedi 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda düzenlenen bir tür rehin senedidir. İrat senedi ve ipotekli borç senedi Medeni Kanunda düzenlenmiştir. Diğer kıymetli evrak türleri Türk Ticaret Kanunu'nda düzenlenmektedir.

35. A Şikayet kural olarak icra mahkemesine yapılır. Ancak bu durumun istisnaları vardır; Terekenin iflas hükümlerine göre tasfiyesine ilişkin şikayet ve ortaklığın satış suretiyle giderilmesine ilişkin şikayetler sulh hukuk mahkemesine yapılır; İhtiyati tedbir kararının icrasına ilişkin tedbir kararı veren mahkemeye, konkordato komiserinin işlemine karşı ise ATM'ne yapılır. Ama sıra cetveline karşı şikayetler ise icra mahkemesine yapılır.

MURAT YAYINLARI

34. E Bonodan doğan bütün hakları devretmek amacıyla yapılan ciroya temlik cirosu denir ve hiçbir açıklama yapılmadan yapılan ciro temlik cirosu sayılır. Bunun yanı sıra rehin amaçlı veya tahsil amaçlı ciro yapmak mümkündür. Fakat ciranta hangi amaçla cirolamak istediğini açıkça belirtmelidir. Rehin cirosu veya tahsil cirosu ancak tam ciro yoluyla yapılabilir. Bir bonoyu rehin cirosu veya tahsil cirosu yoluyla devralan kişi bunu ancak tahsil cirosuyla başkasına devredebilir.

36. D Alacaklı veya vekili ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 yıl içinde haciz talep etmelidir. Alacaklı veya vekili 1 yıl içinde haciz talebinde bulunmazsa veya alacaklı veya vekili haciz talebini geri aldıktan sonra 1 yıl içinde haciz talebini yenilemezse dosya işlemiden kaldırılır.

MURAT YAYINLARI

37. E Bir ilâm hükmü icra edildikten sonra bölge adliye mahkemesince kaldırılır veya yeniden esas hakkında karar verilir ya da Yargıtayca bozulup da aleyhine icra takibi yapılmış olan kimsenin hiç veya o kadar borcu olmadığı kesin bir ilâmla tahakkuk ederse, borçlu ayrıca hükme hacet kalmaksızın icra dairesinden icranın iadesini talep eder.

39. D İflas yolunda, borçlu kendi iflasını da talep edebilir. Borçlunun ihtiyari olarak iflasını talep edebileceği durum acz halinde olmasıdır. Borçlu iki durumda iflasını istemek zorundadır; 1. Sermaye şirketinin pasifinin aktifini geçmesi (Bu durumda gerçek kişi tacirin iflasını istemek zorunluluğu yoktur) 2. Yapılan haciz yoluyla takipte yarı mevcudunun elinden çıkmış, kalanların da 1 yıl içinde muaccel olacak alacakları karşılamaya yetmemesi halidir.

MURAT YAYINLARI

38. C Kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla takipte icra müdürünün re'sen incelenmesi gereken hususlar;

- a. Senedin aslının sunulup sunulmadığı
- b. Senedin kambiyo senedi olup olmadığı
- c. Senedin vadesinin gelip gelmediği
- d. Takip talebinde bulunan alacaklının yetkili hamil olup olmadığı
- e. Takip talebinin kanuna uygun olup olmadığı
- f. Senetle ilgili ödememe protestosunun çekilip çekilmediği

İcra müdürü senetteki alacağın zamanaşımına uğrayıp uğramadığına, alacağın var olup olmadığına ilişkin inceleme yapma yetkisine sahip değildir.

40. A Kambiyo senetlerine özgü iflas yolunda itiraz ve şikayet icra dairesine yapılır ama Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından incelenip karara bağlanır. Bu yolda yine sürelerin hepsi 5 gündür. Dolayısıyla 5 gün içinde icra dairesine itiraz edebilir.

MURAT YAYINLARI

• İKTİSAT ÇÖZÜMLER •

1. C Monetarizmin temel ilkeleri şunlardır:

- Modern Miktar Kuramı
- Sabit Oranlı Parasal Büyüme Kuralı
- Adaptif Beklentiler Hipotezi
- Sürekli Gelir Hipotezi
- Doğal İşsizlik Hipotezi
- Parasal Aktarım Süreci ve Para Politikasının Etkinliği

Monetarizm, özü itibarıyla klasik politik iktisadın para teorisi alanındaki görüşlerinin yeniden yorumlanması olarak ifade edilebilir. Bu akımın öncüsü olan Milton Friedman, tümüyle laissez-faire düşüncesini savunmamakla birlikte, devlet faaliyetlerinin sınırlandırılması, ekonominin doğal işleyişine bırakılması, bireysel ve psikolojik beklentilerin ekonomik hayattaki büyük önemi üzerinde durmuştur.

Monetaristlere göre, ekonomideki istikrarsızlıkların birçoğu parasal kökenlidir. Bu nedenle para politikasının iktisadi sorunlara karşı, diğer iktisat politikası araçlarından daha etkili olduğunu düşünmektedirler. Bu nedenle Modern Miktar Teorisi olarak da adlandırılan Monetarizm'de enflasyonun temel nedeni para arzındaki artışlardır.

Monetarist Miktar Teorisinde paranın dolaşım hızının sabitliğinin teorik bir sonuç değil, ampirik bir bulgu olduğunu kabul edilmektedir. Monetaristler ekonomideki istikrarsızlığın nedenini para politikalarının yanlış uygulanması olarak görmüş ve 1929 ekonomik buhranının nedenini, para arzının yeterince ve zamanında artırılmaması olduğunu, 1973'deki stagflasyonun ise para arzının gereğinden fazla artırılması olduğunu savunmuşlardır.

Monetaristlere göre milli gelir, istihdam ve fiyatlardaki istikrarsızlık, para arzındaki istikrarsızlıktan kaynaklanmaktadır. Eğer para arzı büyüme hızında istikrar sağlanırsa, üretim, istihdam, fiyatlar ve gelirlerde de istikrar sağlanabilir. Monetarizm, paranın miktarındaki değişmelerin, iktisadi faaliyetler ve fiyatlar genel seviyesi üzerinde büyük etkisinin olduğunu ve fiyat istikrarının sağlanması için en uygun çözümün para arzındaki artış hızının önceden belirlenmesi (her yıl sabit oranda artırılması) ile gerçekleştirilebileceğini savunmaktadır.

Monetaristlere göre ekonomide Rasyonel Beklentiler değil; Adaptif (Uyumu) Beklentiler geçerlidir. Adaptif beklentilere göre bireyler fiyat tahmininde bulunurken geçmiş yıl bilgilerini dikkate alırlar.

2. B Terkip (genelleme) hatası, bireysel açıdan doğru olan bir davranışın genel ekonomi açısından yanlış olabileceğini ifade eder.

Ekonomide bireysel açıdan tasarruftaki artış olumlu olmasına rağmen; tasarruf eğilimindeki artış milli gelir düzeyinde düşüş meydana getirecektir. Tasarruf paradoksu, kişilerin tutumlu olmaları sonucunda reel hasılanın azalmasıdır.

3. A $U = 6X^2Y^2$

$$\frac{P_X}{P_Y} = \frac{1}{3}$$

$$P_Y = 3P_X$$

$$X = 90$$

$$Y = ?$$

$$\frac{MU_X}{MU_Y} = \frac{P_X}{P_Y}$$

$$\frac{12XY^2}{12X^2Y} = \frac{1}{3}$$

$$\frac{Y}{X} = \frac{1}{3}$$

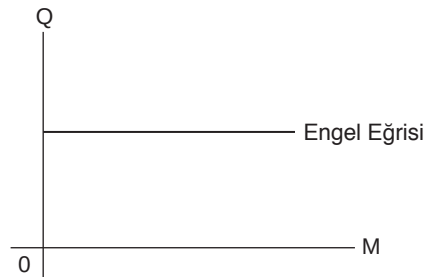
$$X = 3Y$$

$$X = 90$$

$$90 = 3Y$$

$$Y = 30$$

4. A Yatay ekseninde tüketicinin geliri ve düşey ekseninde tüketilen miktar yer alır iken Engel Eğrisi'nin eğimi sıfır olduğunda yatay eksene paralel olur ve gelirden bağımsız mal söz konusudur. Bu mallarda gelir esnekliği sıfırdır.

$M \uparrow, \bar{Q}$ Gelirden bağımsız mal

$$e_m = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta M} = \frac{0}{\text{SAYI}} = 0$$

5. A Soruda vergi sonrası malın fiyatının ne kadar değişeceği sorulduğundan denge fiyatındaki değişim hesaplanır. Yani alıcıya yansıyan kısım hesaplanır.

$$\text{Tüketiciye yansıyan kısım} = \frac{|\text{eğim}_D|}{|\text{eğim}_D| + \text{eğim}_S} \cdot T$$

(ΔP)

$$\text{Üreticiye yansıyan kısım} = \frac{\text{eğim}_S}{\text{eğim}_S + |\text{eğim}_D|} \cdot T$$

$Q_d = 100 - 2P$ talep fonksiyonunda talep eğrisinin eğimini bulmak için P'yi başa çekelim.

$$2P = 100 - Q_d$$

$$P = 50 - \frac{1}{2}Q_d$$

$$\text{eğim}_D = \frac{\Delta P}{\Delta Q_d} = -\frac{1}{2}$$

$Q_s = 2P$ arz fonksiyonunda arz eğrisinin eğimini bulmak için P'yi başa çekelim.

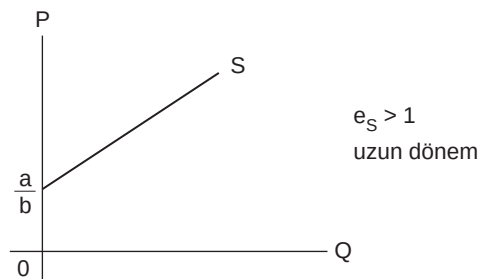
$$P = \frac{1}{2}Q_s \quad \text{eğim}_S = \frac{\Delta P}{\Delta Q_s} = \frac{1}{2}$$

Tüketiciye yansıyan kısım =

$$\frac{|\text{eğim}_D|}{|\text{eğim}_D| + \text{eğim}_S} \cdot T = \frac{\left|-\frac{1}{2}\right|}{\left|-\frac{1}{2}\right| + \frac{1}{2}} \cdot T$$

$$T.Y.K = \frac{1}{2} \cdot T = \frac{T}{2}$$

6. D $Q_s = a + bP$ şeklindeki arz eğrisinde $a < 0$ ise; $Q_s = 0$ iken P pozitif değer alacağından fiyat ekseninden çıkan pozitif eğimlidir. Yani firma uzun dönemi yaşamakta ve arz esnekliği 1'den büyük değer almaktadır.

7. E

$$Q = 2L^3 - 4L^2$$

$$MP_L = 6L^2 - 8L \quad AP_L = 2L^2 - 4L$$

$L = 5$ iken $L = 5$ iken

$$MP_L = 6 \cdot 5^2 - 8 \cdot 5 \quad AP_L = 2 \cdot 5^2 - 4 \cdot 5$$

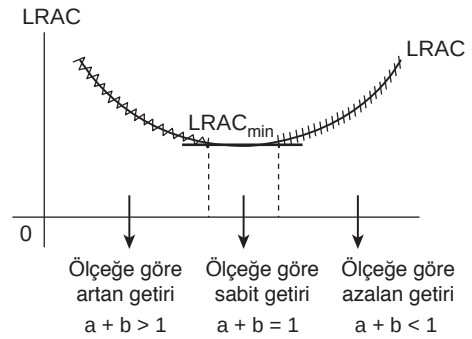
$$MP_L = 110 \quad AP_L = 30$$

$L = 5$ iken $MP_L > AP_L$ olması nedeniyle firma üretimin 1. bölgesinde yer alır. Bu bölgede; MP_L artar, maksimum yapar, sonra azalır.

AP_L artar.

$$MP_L > AP_L$$

8. C

$Q = A \cdot K^a \cdot L^b$ fonksiyonunda $(a + b)$ değeri ölçeğe göre getiriye gösterir.

LRAC negatif eğimli iken $a + b > 1$ ölçeğe göre artan getiri söz konusudur.

9. A $AFC = 120$ $Q = 20$ $TC = 3000$

$$AVC = ?$$

$$AFC = \frac{TFC}{Q}$$

$$120 = \frac{TFC}{20}$$

$$TFC = 2400$$

$$TC = TVC + TFC$$

$$3000 = VC + 2400$$

$$TVC = 600$$

$$AVC = \frac{TVC}{Q} = \frac{600}{20} = 30$$

10. D Tam rekabetçi firma için $P = MC$ geçerlidir ve kârın sıfır olması nedeniyle $TR = TC$ dir.

$$TC = 100 + Q^2 \quad TR = P \cdot Q$$

$$MC = P = 2Q \quad TR = 2Q \cdot Q = 2Q^2$$

$$TR = TC$$

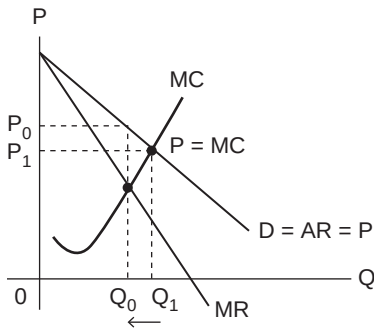
$$2Q^2 = 100 + Q^2$$

$$Q^2 = 100$$

$$Q = 10$$

$$P = MC = 2 \cdot Q = 2 \cdot 10 = 20$$

11. E

Tekelci firma $MR = MC$ noktasında kârını maksimize ederken malın fiyatı P_0 , miktarı ise Q_0 düzeyindedir. $P = MC$ noktasında ise üretim miktarı kâr maksimizasyonu sağlayan Q_D miktarından fazladır. Bu nedenle kâr maksimizasyonu için üretimini azaltmalıdır.

12. B Monopolcü rekabet piyasasında kısa dönemde normalin üzerinde kâr elde eden firmaların varlığı, piyasaya giriş engellenmemiş olduğundan, uzun dönemde yeni firmaları cezbeder. Yeni firmaların (potansiyel firmalar) piyasaya girerek, piyasadaki alıcıların bir kısmını kendilerine çekmeyi başarmaları, endüstride faaliyette bulunan firmaların (yerleşik firmalar) karşılaştıkları talep eğrilerinin sola kaymasına neden olacaktır.

13. E Bertrand Modeli

1883 yılında Fransız iktisatçı Joseph Bertrand tarafından geliştirilen modeldir.

- Eşit büyüklükteki iki firma arasındaki fiyat rekabetini esas alan düopol modelidir.
- Firmalar fiyat belirlerken safça davranırlar. Yani firmalardan biri fiyatını değiştirdiğinde rakibinin değiştirmeyeceğini varsayar.
- Aynı malları üreten iki firmanın fiyat rekabetine girmesi, fiyat marjinal maliyete eşit oluncaya kadar devam eder. Denge üretim düzeyi tam rekabetten farklı olmayan Bertrand Modelinde tüm piyasa talebinin karşılanması mümkündür. Bu nedenle en etkin düopol modeli olarak kabul edilmektedir.

14. E $MP_L = 18L^{-1/2} \quad P = 2 \quad w = 6 \quad L = ?$

$$MP_L \cdot P = w \rightarrow \text{Euler özdeşliği}$$

$$18L^{-1/2} \cdot 2 = 6$$

$$L^{-1/2} = \frac{1}{6}$$

$$L^{1/2} = 6$$

$$(L^{1/2})^2 = 6^2$$

$$L = 36$$

15. B Reel gayri safi yurtiçi hâsılanın doğal gayri safi yurtiçi hâsıladan küçük olması halinde ekonomi durgunluk dönemindedir ve ekonomide işsizlik söz konusudur. Buradaki işsizlik türüne de ekonomideki devrevi dalgalanmalardan kaynaklandığından, devrevi (konjonktürel) işsizlik denilmektedir.

16. D Bir ülkenin GSYİH hesaplama yöntemlerinden biri olan harcama yönteminde, bir ülkede bir yılda özel sektör ve kamu sektörü tarafından yapılan harcamalara bir yıl önce üretilmiş ancak tüketilmemiş üretim miktarı yani stok değişimleri (stok yatırımlarındaki artış) ilave edilmektedir.

Harcamalar yönünden GSYİH;

$$Y = C + I + G + (X - M) \text{ dir.}$$

Özel Yatırım Harcamaları (I), özel sektör kapsamındaki firmaların üretim inşaat, makine-teçhizat için yaptıkları tüm harcamalarla stoklar için yapılmış olan harcamalar ve ev halkının konut alımı için yaptıkları harcamaları kapsar.

Harcamalar yönünden GSYİH hesaplanırken, özel tüketim harcamaları (C), devlet nihai tüketim harcamaları (G), kamu ve özel gayrisafi sabit sermaye yani yatırım harcamaları (I) ile ihracat harcamaları (X) hesaplandıktan sonra bulunan rakama stok değişimleri ilave edilmekte ve ithalat (M) çıkarılmaktadır.

17. B Klasiklere göre ücretler ve fiyatlar esnek olduğundan ve ekonomideki bütün üretim faktörleri üretime koşulduğundan ekonomide denge kendiliğinden sağlanır. İstihdam, ücretlerin esnekliği üzerinden üretim ise fiyatların esnekliği üzerinden arz yönlü olarak belirlenen tam istihdam düzeylerine kendiliğinden uyarlanır.

18. C Harcama çarpanı $= 1 / (1 - c)$

$$2,5 = 1 / (1 - c)$$

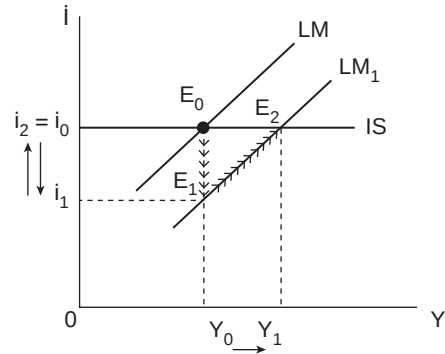
$$2,5 \cdot (1 - c) = 1$$

$$2,5 - 2,5c = 1$$

$$1,5 = 2,5c$$

$$c = 1,5 / 2,5 = 0,6$$

19. C Para arzının artış oranı yükseldiğinde faiz oranlarının değişmesi için IS eğrisinin yatık olması ya da para arzı artışı sonucunda ortaya çıkan likidite etkisinin hasıla etkisine eşit olması gerekir.

$M_s \uparrow$, tahvil talebi artar, tahvil fiyatı artar, $i \downarrow$

$(E_0 - E_1)$ Likidite etkisi

$i \downarrow, I \uparrow, AE \uparrow, Y \uparrow$, Para talebi $\uparrow i \uparrow$

$(E_1 - E_2)$ Hasıla etkisi

Para politikasının likidite etkisi faiz düşürücü hasıla etkisi ise faiz artırıcı yöndedir. İki etkinin eşit olması faizin değişmemesine neden olur.

20. A Basit Keynesyen modele dış ticaretin dahil edilmesi toplam planlanan harcamaların eğimi ve çarpan değerini azaltır. Çarpan değerinin azalması $\left(\frac{1}{bke}\right) \uparrow$ IS eğrisinin eğimini artırır.

LM eğrisi etkilenmez.

23. D Bireylerin cari dönemdeki harcamaları, bir önceki dönemde elde ettikleri faktör gelirlerin bir fonksiyonudur ve bu nedenle kamu harcamalarındaki bir artışın çarpan yoluyla milli gelir üzerinde oluşturduğu etki gecikir, işte gelirle harcama arasındaki süreden dolayı, harcamaların daima geliri geriden takip etmesi nedeniyle kamu harcamalarındaki bir artışın çarpan yoluyla milli gelir üzerinde oluşturduğu etkinin gecikmesine de Robertson gecikmesi denilmektedir.

MURAT YAYINLARI

21. D Pigou'ya göre, ekonomide fiyatlar genel düzeyindeki düşme, toplumdaki tüketicilerin (ev halkının) servetlerinin bir başka deyişle, elinde bulundukları paranın, yani reel ankeslerinin, değerinde artmaya neden olmaktadır. Görece zenginleyenler (servetlerinin reel değeri artanlar) daha az tasarruf ederek, fiyatları düşen mallardan daha çok talep ederler ve böylece toplam talep artar. Dolayısıyla fiyatların düşmesi karşısında harcamaların artmasına Pigou etkisi, servet etkisi ya da reel balans etkisi (reel ankes etkisi) denilmektedir.

24. B Nominal para arzındaki artışlar LM eğrisini, nominal para arzındaki değişme (ΔM) ile para talebinin gelire duyarlılığının tersinin ($1/k$) çarpımı kadar sağa kaydırırken AD eğrisini nominal para arzındaki değişme (ΔM) ile para politikası çarpanının $(ke \cdot b / h + k \cdot b \cdot ke)$ çarpımı kadar dikleşerek sağa kaydırır.

25. A Paranın tasarruf aracı (değer muhafaza aracı) olması; satın alma gücünün zamanlar arasında taşınmasına imkan sağlar. Tasarruf aracı olarak paranın tercih edilmesinin sebebi; diğer finansal varlıklara göre en likit aktif olmasıdır.

Ancak paranın değer muhafaza (tasarruf) aracı olma fonksiyonunu yerine getirebilmesi için, değerinin istikrarlı olması gerekir. Yani fiyatlar genel düzeyine bağlıdır. Eğer paranın değeri düşüyorsa (fiyatlar genel düzeyi yükseliyorsa, yani enflasyon varsa, paranın değeri düşer), kimse elinde para tutmak istemez, paradan kaçış başlar. Böyle durumlarda kişiler, tasarruf etme yerine, borçlanmayı yeğlerler. Enflasyonun hızla arttığı dönemlerde para tasarruf aracı olma fonksiyonunu kaybeder. Hiperenflasyon dönemlerinde başta tasarruf aracı olma fonksiyonu olmak üzere para tüm fonksiyonlarını kaybeder.

22. C Toplam talep eğrisi, fiyatlar genel düzeyi ile, milli gelir arasındaki ters yönlü ilişkiyi yansıttığına göre, sorudaki gibi, toplam talep eğrisinin konumu değişmediği halde, eğri üzerinde bir hareket olmasının nedeni "Nominal GSYİH"deki bir değişme olabileceği gibi "Fiyatlar genel düzeyi"ndeki bir değişme de olabilir.

MURAT YAYINLARI

26. E Para politikasının amacı, para arzını değiştirilerek, toplam talebi, fiyatlar genel düzeyini, milli geliri ve dolayısıyla istihdam düzeyini etkilemektir. Para politikası dolaylı araçları; Zorunlu karşılık oranı, açık piyasa işlemleri ve reeskont oranıdır. Döviz kuru ise, para politikası aracı değil dış ticaret politikası aracıdır.

29. D Teknoloji Açığı Teoremi Posner tarafından ortaya atılmıştır. Malın ilk icat edilmesi ile başkaları tarafından taklit edilmesi arasındaki gecikme süreci üzerinde durduğu için "Gecikmeli Taklit Hipotezi" de denir.

MURAT YAYINLARI

27. A 1 Hafta Vadeli Repo İhaleleri (Politika Faizi); Bir hafta vadeli repo ihaleleri, Para Piyasası Kurulu tarafından tespit edilen faiz oranından miktar ihalesi yöntemiyle gerçekleştirilmektedir. Bir hafta vadeli repo ihaleleri tam iş günlerinde saat 11.00'de, yarım iş günlerinde ise saat 10.30'da gerçekleştirilmektedir. Bu ihalede faiz TCMB'nin politika faizi olarak ilan ettiği bir hafta vadeli repo ihale faizidir.

30. D Bir ülkede ödemeler bilançosu denkliği için çizgi üstü işlemler ile çizgi altı işlemlerin toplamı sıfıra eşit olmalıdır. Bu durumda:

Cari işlemler hesabı + Sermaye ve finans hesabı + Net hata ve noksan + Resmi rezervler hesabı = 0

$$50 + (-42) + \text{Net hata ve noksan} + 3 = 0$$

$$-5 + \text{Net hata ve noksan} = 0$$

$$\text{Net hata ve noksan} = 5$$

28. B Enflasyon Hedeflemesi için gerekli ön koşullar

Merkez bankasının bağımsız olması (Araç bağımsızlığı, Kamuya kredi açılmasının yasaklanması, Enflasyonla mücadele görevinin verilmesine ilişkin yasal düzenlemelerin olması şarttır.)

Mali baskınlığının olmaması (maliye politikasının disiplin altına alınması)

Finansal piyasaların ve finansal sistemin gelişmiş olması

Döviz kuru ve enflasyon arasındaki ilişkinin zayıf olması

Enflasyon ataletinin kuvvetli olmaması

Dalgalı kur rejiminin geçerli olması

Dolarizasyonun düşük seviyelerde olmasıdır.

31. E Dış Ticaret Akımları Yaklaşımı'na göre bir ülkenin parasının değerini yani döviz kurunu belirleyen ülkenin ithalat ve ihracat miktarıdır.

MURAT YAYINLARI

32. C Geçici ithal yani dahilde işleme rejimi ileride tekrar yurt dışına çıkarılmak üzere ülkeye mal girişidir. Bu mal işlendikten sonra yurt dışına gönderilecektir.

35. B Harrod-Domar Büyüme Modeli'ne göre büyümeyi belirleyen yatırımlardaki artıştır. Yatırımlardaki artış da tasarruf eğilimi ile sermayenin marjinal verimine bağlıdır.

$$\frac{\Delta Y}{Y} = \frac{\Delta I}{I} = s \cdot \alpha$$

MURAT YAYINLARI

33. A Hirschman, bir dengesizlikten öbürüne belli bir sıçrama ile geçebilmek için dengesizlik ve darboğazların bilinçli bir şekilde yaratılması gerektiğini savunur. Kalkınma politikasının görevi, tüm gerginlikleri, bozulmaları ve dengesizlikleri sürdürmek ve hatta desteklemek olmalıdır. Hirschman, dengesiz kalkınmayı iktisadi gelişme için mutlaka elde edilmesi gereken bir mekanizma olarak nitelendirir.

36. C Yoksul ülkelerin zengin ülkelere daha hızlı büyüyeceklerini ve zamanla bu iki grubun kişi başına düşen gelir düzeylerinin birbirlerine yaklaşacağını varsayan Neoklasik Model, azalan verimler kanununun bu duruma kaynaklık ettiğini savunur. Ayrıca, emeğin fakir ülkelere zengin ülkelere, sermayenin de zengin ülkelere fakir ülkelere göç etmesi sonucunda, yoksul ülkelere sermaye işgücünden daha fazla artarak faiz hadlerinin düşmesine neden olacaktır ve bununla birlikte fakir ülkelerin zengin ülkeleri yakalaması daha fazla hızlanacaktır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki gelir farkının uzun dönemde yok olacağı fikrini yansıtan bu görüşe "Yakınsama Hipotezi" denir.

34. B Az gelişmiş ülkelerde hızlı nüfus artışı 3 temel soruna yol açar.

- Sermaye sığlaşması: Nüfusun hızlı artması ile kişi başına düşen sermaye stoku azalır.
- Yatırım sapması: Kamu yatırımları nüfus arttıkça altyapı yatırımlarından sosyal yatırımlara kayar.
- Yüksek bağımlılık oranı

37. E 1980-1988 döneminin sahip olduğu özellikler ve uygulanan politikalar aşağıdaki gibidir:

- Dış ticaretin geliştirilmesi ve serbestleştirilmesi
- Döviz piyasasının ve sermaye girişlerinde serbestleşmenin başlatılması
- İç fiyatların piyasa denge fiyatını yansıtması
- Para miktarının denetlenmesi, sermaye üzerindeki vergilerin hafifletilmesi ve iç borçlanmaya geçiş
- Faiz hadlerinin serbestleşmesi ve reel pozitif düzeye yükselmesi
- Devlet kesiminin küçülmesi, KİT'lerin özelleştirilmesi ve kamu dengesi
- Reel ücretlerin-maaşların düşürülmesi, tarım fiyatlarının baskı altında tutulması

MURAT YAYINLARI

38. A Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı'nın temel hedefleri:

- Dalgalı kur sisteminde enflasyonla mücadele
- Bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması ve reel sektörle sağlıklı bir ilişki kurmasını sağlamak
- Kamu finansman dengesinin güçlendirilmesi
- Bunlar için gerekli yasal altyapının oluşturulması
- Ekonomide sürdürülebilir gelişme ortamının sağlanması
- Kaynak kullanım sürecinde verimliliği arttırmak
- Ekonominin rekabet gücünü yükseltmek
- Büyüme, yatırım ve istihdamı arttırmak
- Refahı kalıcı bir şekilde yükseltmek

MURAT YAYINLARI

39. C 5 Nisan 1994 Kararları sonucu ek vergiler ve azalan kamu harcamaları sayesinde bütçe açığının GSMH'ya oranı azalmıştır.

MURAT YAYINLARI

40. D Nisan 1978-Mart 1979 İstikrar Paketlerindeki Temel Amaçlar:

- Enflasyonun düşürülmesi
- KİT açıklarının azaltılması
- Cari işlemler dengesini sürdürülebilir seviyede tutma

• MALİYE ÇÖZÜMLER •

1. A Çapraz sübvansiyon, zarar edilen bir hizmet alanının kâr edilen alan ile telafi edilmesi sonucu zararların giderilmesidir. Örneğin, posta işletmeciliğinde ulaşılması zor olan uzak bölgelerin posta taşımacılığının yüksek maliyetleri, merkez bölgelerdeki nispeten düşük maliyetlerle karşılanabilmektedir.
2. B Yarı kamusal mal ve hizmetlerin başlıca özelliği bu mal ve hizmetlerden yararlananlara olan direkt yararları yanında toplum üyelerine olan marjinal ya da ek katkılarıdır. Yani söz konusu mal ve hizmetler iç ve dış faydalar sağlamaktadır.
3. D Değişim Yaklaşımı'nda, vergiler kamu hizmetlerinin bedeli olarak kabul edilir. Devlet faaliyetlerinin optimum düzeyine, piyasa ekonomisinininkine benzer bir şekilde ve vergilerin üretilen devlet hizmetlerinin marjinal maliyetine eşit olduğu noktada ulaşılacağını belirtmektedir.
4. E Klasik iktisatçılara göre kamu harcamaları mümkün olan en düşük seviyede ve sınırlı olmalıdır. Çünkü devlet israfçıdır; bunun için devlet faaliyetlerinin sahası daraltılmalıdır ve sıkı bir şekilde kontrol edilmelidir. Klasik iktisatçıların serbest ekonomi düzeninin işlemesi için kabul ettikleri varsayımlardan biri de vergilerin tarafsız olmasıdır. Diğer bir ifadeyle vergilerin, kişilerin ve firmaların kararlarını etkilememesi ve mevcut ekonomik ilişkileri ve faaliyetleri değiştirmemesidir. Çünkü, piyasada fiyat mekanizmasına göre oluşan üretim, tüketim, tasarruf ve yatırım ile gelir bölüşümü, mal ve hizmet bileşiminin optimum düzeyde gerçekleştiği kabul edilmiştir. Klasik iktisat okulu taraftarları, vergilerin bir iktisat politikası aracı olarak kullanılmasına karşıdır ve bunlar, özellikle tasarruf ve yatırım hacmini en düşük düzeyde etkileyecek bir vergi türü bulmaya çalışmışlardır. Böyle bir vergiye örnek olarak da baş vergisinin (herkesten aynı miktarda alınan vergi) önerildiği ve uygulandığı görülmektedir. Adam Smith, zorunlu olmayan tüketim mallarından, bilhassa alkol ve alkollü içkilerden dolayı bir vergi alınmasını; Ricardo ise toprak rantı üzerinden alınan bir verginin daha uygun olacağını ifade etmektedir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

5. C Buchanan'a göre devlet borçlanması kamu harcamalarındaki artışın nedenidir. Bunu mali illüzyon olarak açıklar. Buna göre seçmen bütçe açıklarındaki artışı yanlış algılar ve devletten artan oranlarda mal ve hizmet talep eder. Bu durum da sürekli olarak bütçe açıklarını besler.
6. B Sosyal harcamalar, kişileri ve hanehalklarını belirli risklerden korumak ve bu risklerin gerçekleşmesi durumunda ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla gerçekleştirilen harcamalardır. Bu harcamalar genellikle kişilere odaklanarak onların sosyal statülerinin iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Gıda kupon uygulamaları, yeşil kart uygulaması, emekli aylıkları, dul ve yetim aylıkları, öğrenci bursları, özürllülere yapılan ödemeler, aile yardımları, işsizlik ödemeleri ve konut yardımları bu kapsamda değerlendirilebilir. İktisadi transfer harcamaları ise daha ziyade iktisadi ve mali amaçlar gütmektedir ve bazı kesimlere ekonomik anlamda güç katmak amacıyla gerçekleştirilir. Küçük ve orta büyüklükteki işletmelere yapılan destek ve sübvansiyonlar, vergi indirimleri vb. iktisadi transfer harcaması kapsamında değerlendirilebilir.
7. A Devletin ertelenebilir nitelikteki kamu harcamaları isteğe bağlı kamu harcamaları iken, ertelenemez nitelikteki kamu harcamaları zorunlu kamu harcamalarıdır. Cari harcamalar zorunlu harcamalara örnek olarak gösterilebilir.
8. E Reel harcamalar devlet tarafından yapılan tüketim harcamalarıdır. Devlet bu tür harcamalar yoluyla dolaylı ya da doğrudan üretim faktörlerinin ya mülkiyetine ya da kullanım hakkına sahip olacaktır. İktisat biliminde, gerçek kişilerin bir hizmetten yararlanmaları tüketim sayılırken, devletin de faktörlere sahip olması tüketim olarak değerlendirilir. Örneğin; devlet, memurlarına maaş ödediğinde memurun emeğinden (üretim faktörü) kamu hizmetlerinin gerçekleştirilmesi için yararlanmak hakkını elde eder. Devlet, reel harcamalar yolu ile mal da alabilir. Kamu hizmetleri genellikle piyasadan bitmiş veya ara malı satın alınarak gerçekleştirilmektedir.

9. C Devlet anlayışında meydana gelen değişiklikler; devletin günümüzde, daha iyi hayat standardı sağlamak arzusu daha büyük harcamalar yapmasını gerektirmektedir. Bu istek daha yüksek düzeyde bir refah anlayışının yansımasıdır. Okul, yol, su vb. artan kişisel refah istekleri devlet tarafından yapılan harcamaların artması eğilimini doğuracaktır. Böylece kamu harcamaları gerçekte artar. Diğer seçenekler kamu harcamalarında görünüşte artışa neden olur.
10. D Vergilerin gelire bağlı olduğu dışı kapalı bir ekonomide transfer harcamalarındaki değişikliğin milli gelir üzerindeki etkisini gösteren katsayı $c / 1 - c(1 - t)$ 'dir.
11. B 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre elektronik ortamda tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Hazine ve Maliye Bakanlığı, elektronik ortamda yapılacak tebliğle ilgili her türlü teknik altyapıyı kurmaya veya kurulmuş olanları kullanmaya, tebliğe elverişli elektronik adres kullanma zorunluluğu getirmeye ve kendisine elektronik ortamda tebliğ yapılacakları ve elektronik tebliğe ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.
12. C Vergi arbitrajı; farklı gelir türleri ve farklı bireylerin vergilendirildiği, farklı oranların avantajından yararlanılmasını ifade etmekte olup, bunun sonucunda; her iki tarafın da ortak vergi yükümlülüklerinin azalması sonucu daha iyi duruma geldiği risksiz işlemler kümesini ifade etmektedir. Bir firmanın bir kısım makinesini diğer bir firmaya satın, daha sonra leasing yoluyla, ondan bunları kiralaması sonucunda gider yazılabilecek tutarların değişimine bağlı olarak, vergi avantajı elde edilmesi, söz konusu işleme örnek gösterilebilir.
13. B Verginin uygunluk ilkesine göre, vergi, yükümlü için en uygun ve en az rahatsızlık sağlayacak şekilde tahsil edilmelidir. A. Smith uygunluk ilkesi ile verginin en ideal tarh ve tahsil yöntemi kullanılarak, vergiyi doğuran olayın gerçekleştiği dönemde alınmasını ifade etmiştir.
14. D Resim, bir iş ya da faaliyetin yapılmasına yetkili kurumlar tarafından izin verilmesi karşılığında yapılan ödemelerdir. Ödeme gücü ilkesinin esas olduğu vergilemeye karşın resim, yararlanma ilkesi esasına göre tahsil edilir. Ancak diğer yandan vergi gibi kanunilik ilkesi çerçevesinde uygulanır ve yasa ile konulur, değiştirilir ve kaldırılır.
15. A Yansımayan vergiler dolaysız, yansıyan vergiler ise dolaylı vergilerdir. Yansıma kriterine göre, vergiyi ödeyen kanuni mükellef verginin yükünü de fiilen taşıyor yani onu üçüncü şahıslara devreder. Bu karşılık vergiyi ödeyen yansıma yolu ile bunu başkalarına devredebiliyorsa bu vergi dolaylı bir vergidir. Örneğin gümrük vergisi gibi bazı vergiler çok kolay devredilebilirken veraset ve intikal vergisi gibi bazı vergilerin devri çok zor olmaktadır.
16. C Vergi mükellefi veya kanuni mükellef; kanunun, vergi alacağının doğumunu bağladığı olay ile ilişkisi nedeniyle vergiyi geliri veya servetinden ödemek zorunda olan kişi ve kurumlardır. Bir diğer ifade ile mükellef, vergi kanunlarına göre kendisine vergi borcu düşen gerçek veya tüzel kişidir. Verginin kanuniliği ilkesi gereği, kimin vergi mükellefi olduğu ilgili kanunda açıkça belirtilir. Mükellefin birincil görevi vergiyi ödemektir. Vergi hukukunda bu ödev, maddi ödev denir. Ancak vergi kanunlarıyla mükelleflere, maddi ödevin yanı sıra şekli bazı ödevler de verilmiştir.
17. E Kanun koyucu tarafından belirli bir verginin mükellefi olarak tanımlanan bazı kişi ve kurumların, yine kanun koyucunun iradesi doğrultusunda o verginin kapsamı dışında bırakılmasına muafiyet adı verilir. Bir diğer ifade ile muafiyet, vergi yasalarına göre esas itibarıyla vergiye tabi olması gerekirken mükellefin, kısmen veya tamamen, geçici veya sürekli, şarta bağlı veya şartsız olarak vergi dışında tutulması olayıdır. Türkiye'de 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'ndaki esnaf muafılığına ilişkin maddeye göre, belli bir iş yeri açmaksızın gezici olarak perakende ticaret veya küçük sanat işiyle uğraşanlar gelir vergisi dışına çıkarılmışlardır yani vergiden muaf kılınmışlardır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

18. C 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre örtülü ödenek; kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, devletin milli güvenliği ve yüksek menfaatleri ile devlet itibarının gerekleri, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar ve olağanüstü hizmetlerle ilgili devlet ve hükümet icapları için kullanılmak üzere Cumhurbaşkanlığı bütçesine konulan ödenektir. Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen görevlerin gerektirdiği istihbarat hizmetlerini yürüten diğer kamu idarelerinin bütçelerine de örtülü ödenek konulabilir. Örtülü ödenek, bu amaçlar dışında, Cumhurbaşkanının ve ailesinin kişisel harcamaları ile siyasi partilerin idare, propaganda ve seçim ihtiyaçlarında kullanılamaz. İlgili yılda bu amaçla tahsis edilen ödenekler toplamı, genel bütçe başlangıç ödenekleri toplamının binde beşini geçemez. Cumhurbaşkanlığı ve diğer ilgili idare bütçelerinde yer alan örtülü ödeneklerin kullanılma yeri, giderin kimin tarafından yapılacağı, hesapların tutulma ve kapatılma yöntemi, gideri yapanın değişmesi halinde yeni yetkiliye hangi belgelerin aktarılacağı Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir. Örtülü ödeneklere ilişkin giderler Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen esaslara göre gerçekleştirilir ve ödenir.

19. A 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre kesin hesap kanunu teklifi, muhasebe kayıtları dikkate alınarak, merkezi yönetim bütçe kanununun şekline uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanır. Bu teklif, bir yıllık uygulama sonuçlarını karşılaştırmalı olarak gösteren değerlendirmeleri içeren gerekçesiyle birlikte izleyen mali yılın Haziran ayı sonuna kadar Cumhurbaşkanlığı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur ve bir örneği Sayıştaya gönderilir.

20. B 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre mahalli idarelerce hazırlanan idare faaliyet raporlarının birer örneği Sayıştay ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına gönderilir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, bu raporları esas alarak kendi değerlendirmelerini de içeren mahalli idareler genel faaliyet raporunu hazırlar ve kamuoyuna açıklar. Raporun birer örneği Sayıştaya ve Cumhurbaşkanlığına gönderilir.

21. A Alenilik ilkesi, bütçe ile ilgili tüm işlem ve uygulamaların herkesin gözü önünde, herhangi bir gizlemeye başvurulmaksızın gerçekleştirilmesini öngörmektedir. Böylece bütçe herkes tarafından izlenebilecektir.

22. E Beveridge tarafından geliştirilen Telafi Edici Bütçe Teorisi'nde, depresyon dönemlerinde bütçe açığı ekonomiyi canlandırma ve tam istihdamı sağlama aracı olarak kabul edilmekte ve işsizlik giderilinceye kadar bütçe açığından çekinilmemesi gerektiği ileri sürülmektedir. Devletin tam çalışma sağlanıncaya kadar açık verme endişesi duymaksızın harcamalara girişebilmesi, teorinin esasını oluşturmakta olup kontrollü bir bütçe açığı savunulmaktadır.

23. A Ekonomik kodlamanın birinci düzeyi şu kalemlerden oluşmaktadır: Personel Giderleri; Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri; Mal ve Hizmet Alım Giderleri; Faiz Giderleri; Cari Transfer; Sermaye Gideri; Sermaye Transferi; Borç Verme; Yedek Ödenek.

24. B Konversiyon işleminin başarılı olabilmesi için belirli koşulların var olması gerekmektedir. Öncelikle piyasa cari faiz oranı düşmelidir. Devletin içinde bulunduğu mali durumun sıkışık olmaması ve konversiyon işleminin mümkün olduğunca basit ve anlaşılır bir şekilde yapılması gerekir. Ayrıca düşürülecek faiz oranının piyasa faiz oranından yine de biraz fazla olması gerekir ki tahvil sahipleri, konversiyon işlemini kabul etseler bile piyasadan elde edecekleri gelirden daha fazla bir gelir elde edeceklerinden, konversiyonu tercih etmeleri kolaylaşacaktır.

25. E Cebri borç, devletin tek taraflı iradesiyle, cebri olarak (egemenlik yetkisini kullanarak) ve kendi belirlediği koşullarda borçlanmasıdır. Ancak devlet cebri borçlarda anapara ve faiz ödeme sorumluluğundan vazgeçemez.

Türkiye'de devletin zorunlu borçlanması örnekleri:

- 1961 yılında başlanıp 1974 yılında sona erdirilen Tasarruf Bonusu uygulaması
- Nisan 1988 tarihinde başlayıp Mayıs 2000'de sona eren Tasarrufu Teşvik Fonu kesintileri
- Konut Edindirme Yardımı (KEY) kesintileri
- Sosyal Güvenlik Kurumlarının gelirlerinin bir kısmını devlet borçlanma senedi olarak tutma zorunluluğu

26. C

- Devlet kısa vadeli borçlanmayı genellikle hazine bonosu ihraç ederek yapar.
- Hazine bonoları para piyasalarında işlem görür. Para piyasasında vade kısa, faiz haddi düşük, risk azdır.
- Nominal, itibari değerleri üzerinden değil, borçlanılan faiz haddi üzerinden iskonto edilerek, başabaşın altında bir fiyatla satılır. Vadeleri geldiğinde ödeme nominal değer üzerinden yapılır.
- Hazine bonolarının faiz kuponu yoktur, başabaşın altında iskontolu ihraç yoluyla satıldıklarından bono alanlar ihraç primi elde ederler.

MURAT YAYINLARI

27. C Sendikasyon kredisi, kredi notu düşük olan devletlere, kredi riskini paylaşmak amacıyla bir bankanın liderliğinde iki veya daha fazla banka tarafından ortaklaşa verilen kredidir. Borç talep eden devletlerin, ulusal ve uluslararası piyasadan borç istemlerini birden fazla borç veren ülke veya finans kurumunun bir araya gelerek karşıladıkları kredi türüdür.

28. A **Kamu Borçlarının Sürdürülebilirliğini Etkileyen Temel Faktörler:**

- Reel faiz oranı
- Büyüme oranı
- Kamu harcamaları
- Faiz dışı (birincil) bütçe dengesi

29. B Stopaj yapanlar aynı zamanda muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verenlerdir. Bunlar:

- İktisadi kamu müesseseleri ve sair kurumlar
- Ticaret şirketleri ve iş ortaklıkları
- Dernekler, vakıflar, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler
- Kooperatifler
- Yatırım fonu yönetenler
- Gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı
- Zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler

MURAT YAYINLARI

30. E Cezanın şahsiliği ilkesi gereği ortağın suçundan doğan manevi tazminat gider olarak indirilemez.

31. C 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre gayrimenkullerin tahliyesi veya kiracılık hakkının devri karşılığında alınan tazminatlar hava parası olarak arızı kazanç kapsamındadır. Arızı kazançlar da diğer kazanç ve iratlar kapsamında yer alır.

32. E Mobil iletişim servis sağlayıcıları hizmet sağlayan olduğu için katma değer vergisi mükellefidir.

33. E 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a göre yangın, yer sarsıntısı, yer kayması, su basması, kuraklık, don, zararlı hayvan ve haşarat istilası ve bunlara benzeyen afetler yüzünden zarara maruz kalan varlıklarının ve mahsullerinin en az üçte birini kaybedenler adına tahakkuk ettirilmiş ve afetlerin zarar verdiği gelir kaynakları ile ilgili amme alacakları Cumhurbaşkanı kararıyla kısmen veya tamamen terkin olunur. Bu madde hükmünden faydalanmak için afetin vukuu tarihinden itibaren 6 ay içinde ilgili amme idaresine yazı ile müracaat edilmesi şarttır.

34. D 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre vergilendirme hataları şunlardır:

1. **Mükellefin şahsında hata:** Bir verginin asıl borçlusu yerine başka bir kişiden istenmesi veya alınmasıdır.

2. **Mükellefiyette hata:** Açık olarak vergiye tabi olmayan veya vergiden muaf bulunan kimselerden vergi istenmesi veya alınmasıdır.

3. **Mevzuda hata:** Açık olarak vergi mevzuuna girmeyen veya vergiden müstesna bulunan gelir, servet, madde, kıymet, evrak ve işlemler üzerinden vergi istenmesi veya alınmasıdır.

4. **Vergilendirme veya muafiyet döneminde hata:** Aranan verginin ilgili bulunduğu vergilendirme döneminin yanlış gösterilmiş veya süre itibarıyla eksik veya fazla hesaplanmış olmasıdır.

MURAT YAYINLARI

35. A A. W. Phillips parasal ücretler ve işsizlik oranındaki değişiklikler arasındaki ilişkileri analiz etmiştir. Buna göre işsizlik oranı düşük olduğu zaman parasal ücretlerdeki değişiklik oranının büyük olma eğilimi söz konusudur.

36. E Klasik toplam arz eğrisi yatay eksene diktir. Bu, fiyat düzeyi ne olursa olsun aynı miktarda mal arz edileceği anlamındadır. Dikey toplam arz eğrisi iki varsayıma dayanır:

- Ekonomi tam istihdam düzeyindedir.
- Çıktı, fiyat düzeyi ve üretim maliyetleri aynı oranda değişmektedir.

MURAT YAYINLARI

37. C İndeksleme, her türlü nominal değerli ücret sözleşmesinin fiyat düzeyine indekslenmesidir. İndeksleme yöntemi, stagflasyonla mücadelede kullanılan alternatif yöntemlerden biridir.

38. E Gelirden bağımsız vergilerde yapılacak bir indirimin milli gelir üzerinde yaratacağı genişletici etki çarpan katsayısına bağlıdır. Bu durumda çarpanı belirleyen de marjinal tüketim eğilimidir.

39. D Enflasyonla mücadelede yatırım harcamalarının kısılmasının kısa dönemde talep kısıcılığı etkisi nedeniyle olumlu, uzun dönemde kapasite kısıcılığı etkisi nedeniyle olumsuz sonuçları vardır.

40. B İradi yani ihtiyari maliye politikası siyasi karar birimlerinin takdirine dayalıdır. Ancak bu politika iki nedenle istikrar bozucu olabilir:

- Ekonomik tahminlerin doğruluğu
- Gecikmeler sorunu

Bu politikada gecikmeler sorununun olması nedeniyle ekonomik istikrarsızlıklara hemen müdahale edilemez.

COPYRIGHT © MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Deneme Sınavının her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, deneme sınavlarının tamamen veya bir kısmının Murat Yayınları Ltd. Şti.'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve deneme sınavlarının hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş demektir.

Öneri ve bilgi için; 0312 231 31 21
www.muratyayinlari.com
facebook.com/muratyayincilik
dizgi@muratyayinlari.com